

Συντονιστής Εταίρος: ΕΚΠΟΣΠΟ Νόστος

Νοταρά 45 & Μετσόβου 30, τηλ.: 210 5231.966, 210 8815.310, e-mail: nostos@ath.forthnet.gr

Χώρος Υλοποίησης:

Σύλλογος Ποντίων Νομού Ξάνθης, Πάροδος Θερμοπυλών 8, Ξάνθη, Τηλ.: 25410 78.811

Παιδί και Κοινωνικός Αποκλεισμός

Στο πλαίσιο Υλοποίησης του προγράμματος «Παροχή ΣΥΥ κατά της Ανεργίας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού στο Νομό Ξάνθης» η υπηρεσία μας (η Ε.Κ.Π.Ο.Σ.Π.Ο ΝΟΣΤΟΣ και Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΝΤΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΞΑΝΘΗΣ) υποδέχτηκε ανθρώπους με διαφορετική προέλευση, διαφορετική νοοτροπία, διαφορετική θρησκεία, αλλά κοινούς στόχους:

Δουλειά

Φίλους

Εκπαίδευση

Υποστήριξη

Από τον Ιανουάριο του 2007 μέχρι σήμερα οι άνθρωποι που ήρθαν στην υπηρεσία μας μας εμπιστεύτηκαν και μαζί:

- ✓ Αναπτύξαμε σχέσεις
- ✓ Βάλαμε στόχους
- ✓ Οργανώσαμε καλύτερα την προσπάθεια τους.

Ανταλλάξαμε εμπειρίες από τις προσωπικές τους διαδρομές, γνωρίσαμε τις οικογένειες τους, τα παιδιά τους. Στο πλαίσιο αυτό, σε κάποιες συναντήσεις και εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχαν παιδιά σχεδιάστηκε ένα παιχνίδι φιλίας και συμφιλίωσης, που απαντά σε ανάγκες συνεύρεσης της διαφορετικότητας και το μοιραζόμαστε μαζί σας.

Η ενέργεια εντάσσεται στο πλαίσιο του Ε.Π. Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση Μέτρο 2.1, για Το Σχέδιο Δράσης Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών με τίτλο: Παροχή ΣΥΥ κατά της Ανεργίας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού στο Νομό Ξάνθης». Χρηματοδοτείται κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Συγγραφείς

Αγ. Δέδε
νηπιαγωγόςΣ. Ανδριτσοπούλου
εκπαιδευτικός-κοινωνιολόγοςΔ. Γεωργιάδου
φιλόλογοςΣ. Πράπα
κοινωνιολόγος

Τι χρειάζεται ο Σαφάρ για να μεγαλώσει όπως όλα τα παιδιά; Το Παιχνίδι των δικαιωμάτων

Εισαγωγή

Το «παιχνίδι των δικαιωμάτων» έχει ως κεντρικό στόχο να γνωρίσει στα παιδιά το περιεχόμενο Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού του Ο.Η.Ε. και να τα εξοικειώσει με την εφαρμογή τους στην πραγματική ζωή. Σχεδιάστηκε με σκοπό να χρησιμοποιείται σε ομάδες μέχρι και 100 παιδιών, ηλικίας 8-14 ετών, βασίζεται δε στην διαδραστική επικοινωνία των εμψυχωτών/τριών με την ομάδα των συμμετεχόντων.

Εκπαιδευτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι

- η γνωριμία με τη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού του Ο. Η.Ε. και τη λειτουργία του για την προστασία της παιδικής ηλικίας σε όλο τον κόσμο
- η εξοικείωση με παιδαγωγικές εφαρμογές της κριτικής σκέψης (ανακάλυψη-εφαρμογή στο πλαίσιο της βιωματικής/learning-by-doing εκπαίδευσης)
- η ευαισθητοποίηση σε θέματα ανισοτήτων και διακρίσεων, ιδίως σε σχέση με τις ταυτότητες.

Βιβλιογραφία: ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
Vesely P., Sherlock J., 2005. "Pedagogical tools to develop critical thinking" in Academic Exchange Quarterly, Winter. University of Liverpool.
Συνήγορος του Παιδιού,
www.synigoros.gr

Σύντομη περιγραφή του παιχνιδιού

Το παιχνίδι βασίζεται στο συνδυασμό αφήγησης και διαδραστικής επικοινωνίας συμμετεχόντων παιδιών

και εμψυχωτών/τριών, μέσω της οποίας επιχειρείται η ανάδειξη δικαιωμάτων του παιδιού, όπως αυτά περιγράφονται στη Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού του Ο. Η.Ε. Το παραμύθι, «η ιστορία του Σαφάρ» περιγράφει στιγμιότυπα της ζωής ενός προσφυγόπουλου. Καθένα από αυτά αποτελεί την αφορμή για να αναδειχθεί μέσω του διαλόγου που ενορχηστρώνουν οι εμψυχωτές/τριες με το κοινό: (α) η έλλειψη πρόσβασης σε αγαθά ή/και η παραβίαση δικαιωμάτων του παιδιού και (β) η εννοιολογική σύνδεση μεταξύ των άρθρων της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και συγκεκριμένης εφαρμογής τους στην πράξη.

Οργάνωση-Προετοιμασία

Απαραίτητο προσωπικό: Για την υλοποίηση του παιχνιδιού απαιτείται, πέραν της οργανωτικής προετοιμασίας, να ασχοληθούν άτομα με εμπειρία εμψυχωτή/τριας ομάδας, κατά προτίμηση εκπαιδευτικοί, ει δυνατόν δάσκαλοι ή νηπιαγωγοί. Στην πλήρη ανάπτυξη του παιχνιδιού προβλέπονται δύο ρόλοι, του αφηγητή/τριας και του συντονιστή/στριας, του ατόμου δηλαδή που εμψυχώνει και συντονίζει το διάλογο με τα συμμετέχοντα παιδιά-κοινό. Αν βέβαια τα παιδιά είναι λιγότερα από 20, το παιχνίδι μπορεί να διεξαχθεί και από ένα μόνον άτομο-εμψυχωτή/τρια. **Χώρος:** το παιχνίδι μπορεί να διεξαχθεί σε ανοιχτό ή κλειστό χώρο, αρκεί όλοι οι συμμετέχοντες/ουσες να μπορούν να καθήσουν σε κύκλο.

Διάρκεια: μία ώρα περίπου

Ηλικία παιδιών: 8-14 ετών.

Σημειώνεται ότι με τη μορφή που

παρουσιάζεται εδώ το παιχνίδι, προϋποθέτει παιδιά με αναγνωστική ικανότητα Β' Δημοτικού το λιγότερο. Το παιχνίδι μπορεί να απευθύνεται επίσης σε όλη την οικογένεια – σε παιδιά που συνοδεύονται από τους γονείς τους.

Απαραίτητα υλικά:

- Ένα δέντρο από χαρτόνι (ή κάποια άλλη κατασκευή που μπορεί να συμβολίζει κάτι «κοινό» για όλους τους ανθρώπους, π.χ. καράβι) όσο μεγαλύτερο γίνεται.
- Ζωγραφιές, εικόνες ή φωτογραφίες που συμβολίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στα οποία γίνεται αναφορά στο παιχνίδι. Ενδεικτικά προτείνονται:
- Για την Αρχή της μη διάκρισης (άρθρο 2 της Σύμβασης), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα παιδιών διαφορετικών χαρακτηριστικών, που κρατούνται χέρι χέρι.
- Για την αρχή της ζωής και ανάπτυξης, (άρθρο 6), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα ενός χαρούμενου μωρού.
- Για την αρχή προστασίας από τη βία, παραμέληση, εκμετάλλευση (άρθρο 19), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα αγκαλιάς.
- Για την αρχή προστασίας της υγείας και πρόσβασης σε ιατρικές υπηρεσίες (άρθρο 24) μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα παιδιού σε να ιατρείο.
- Για την αρχή της προστασίας της ανάπτυξης του παιδιού και του επιπέδου ζωής (άρθρο 27), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα, όπου το παιδί απολαμβάνει την καθημερινότητα του (διατροφή, ρουχισμό, κατοικία).

- Για την αρχή προώθησης της εκπαίδευσης (άρθρο 28), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα ενός χαρούμενου παιδιού στο σχολείο.
- Για την αρχή προστασίας του ελεύθερου χρόνου-ψυχαγωγίας (άρθρο 31), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα που παίζουν παιδιά.
- Για την αρχή προστασίας του παιδιού από ένοπλες συρράξεις (άρθρο 38), μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια εικόνα-σύμβολο ειρήνης, το περιστέρι.

Τα σύμβολα των αγαθών-δικαιωμάτων που θα επιλεγούν θα πρέπει να είναι σε σκληρό χαρτόνι για να μπορούν να κρεμαστούν στο ομοίωμα του δέντρου και σε τέτοιο μέγεθος

ώστε να είναι ευδιάκριτα ανάλογα με την απόσταση και το μέγεθος του δέντρου. Επίσης, χρειάζεται μια κορδελίτσα στο καθένα για να μπορούν να σταθούν στο δέντρο, διαφορετικά πρέπει να έχουμε προμηθευθεί ζελοταιπ ή blue tack. Οι ζωγραφιές-σύμβολα μπορούν να είναι σε περισσότερα από ένα αντίγραφα, αν τα παιδιά που θα συμμετάσχουν είναι πολλά, με την προϋπόθεση βέβαια ότι αντιστοιχού μεγέθους είναι και το ομοίωμα του δέντρου ή του карабиού. Όμως, για να λειτουργήσει ο συμβολισμός πρέπει να υπάρχει μόνον ένα χαρούμενο πρόσωπο (αντιστοιχία με άρθρο 28-δικαίωμα στην εκπαίδευση).

- Ένας φάκελος για κάθε συμμετέχον παιδί σε μέγεθος αντίστοιχο με τις καρτέλες και τα σύμβολα (βλ. αμέσως παρακάτω).
- Σύνολο από 8 καρτέλες σε καθεμία από τις οποίες είναι αποτυπωμένο καθένα από τα δικαιώματα που περιγράφουν τα άρθρα 2, 6, 19, 24, 27, 28, 31, 38. Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού με μια απλή πρόταση (βλ. ενδεικτικά το υλικό του Συνήγορου του Παιδιού). Αν τα παιδιά που θα συμμετάσχουν είναι μεγαλύτερης ηλικίας, καλό είναι στην καρτέλα να υπάρχει και το ίδιο το άρθρο από τη Σύμβαση. Καλό είναι η καρτέλα που αντιστοιχεί σε κάθε δικαίωμα να είναι διακοσμημένη με το σύμβολο που έχουν επιλέξει οι οργανωτές για το δικαίωμα αυτό.
- Αντίγραφα του συνόλου των 8 καρτελών που αντιστοιχούν στα δικαιώματα σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των παιδιών που θα συμμετάσχουν στο παιχνίδι. Για παράδειγμα, αν αναμένονται 50 παιδιά, χρειάζονται 50 πακέτα με τις καρτέλες των δικαιωμάτων

ΟΔΗΓΙΕΣ: Στους φακέλους μπαίνουν οι καρτέλες με τα δικαιώματα σε τυχαία σειρά και όχι με τη σειρά που παρουσιάζονται τα δικαιώματα μέσω της ιστορίας (βλ. παρακάτω «σενάριο»). Σε κάποιους από τους

φακέλους αυτούς προστίθενται τυχαία οι ζωγραφιές-σύμβολα των άρθρων.

Γνωστικό περιεχόμενο

I. Η Σύμβαση που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στη χώρα μας (Ν. 2101/ 92).

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες δικαιωμάτων:

- Προστασία (από κάθε μορφή κακοποίησης, εκμετάλλευσης, διάκρισης, ρατσισμού, κ.λπ.)
- Παροχές (δικαίωμα στην εκπαίδευση, την υγεία, την ψυχαγωγία, κ.λπ.)
- Συμμετοχή (δικαίωμα στην έκφραση γνώμης, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, κ.λπ.)

Πηγή: Συνήγορος του Πολίτη: www.synigoros.gr

II. Το παιχνίδι αναφέρεται στην έννοια των δικαιωμάτων γενικά, στην έννοια των δικαιωμάτων του παιδιού και στην αντίστοιχη Σύμβαση του ΟΗΕ και στα εξής συγκεκριμένα δικαιώματα:

- Κάθε παιδί έχει δικαίωμα
- στην ειρήνη - Άρθρο 38
- να προστατεύεται από τη βία και την κακοποίηση - Άρθρο 19
- στη ζωή (Άρθρο 6)
- σε καλή υγεία, ιατρική προστασία (Άρθρο 24)
- σ' ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής (Άρθρο 27)
- να ζει χωρίς διακρίσεις (Άρθρο 2)
- στο παιχνίδι (άρθρο 31).
- στην εκπαίδευση (άρθρο 28)

Πως παίζεται/Βήματα:

1. Στο χώρο που πρόκειται να διεξαχθεί το παιχνίδι οι οργανωτές έχουν τοποθετήσει ένα μεγάλο δέντρο από χαρτόνι ή άλλο υλικό.

2. Όταν συγκεντρωθούν τα συμμετέχοντα παιδιά και καθίσουν σε κύκλο, οι οργανωτές μοιράζουν σε όλα τα παιδιά το φάκελο ή τη φωτοτυπία με τα άρθρα που αντιστοιχούν στα δικαιώματα. Σε κάποιους από τους φακέλους περιλαμβάνονται οι εικόνες των δικαιωμάτων που με τον τρόπο αυτό μοιράζονται σε τυχαίο αριθμό παιδιών.

3. Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και ο/η συντονιστής/στρια συστήνεται και εξηγεί σύντομα τι θα γίνει. Ενδεικτικά ο διάλογος μπορεί να έχει ως εξής:

Συντονιστής/στρια: *Είμαι ο/η Θα σας διηγηθούμε μια ιστορία που δεν έχει τέλος. Το τέλος θα το φτιάξουμε μαζί. Η ιστορία μας έχει θέμα τα δικαιώματα. Θα φτιάξουμε λοιπόν το δέντρο των δικαιωμάτων. Όμως, τι είναι τα δικαιώματα;*

4. Η ερώτηση «τι είναι τα δικαιώματα» αποτελεί το εισαγωγικό βήμα για τη διεξαγωγή συζήτησης με τα παιδιά σχετικά με την έννοια των δικαιωμάτων. Πιο συγκεκριμένα, στη φάση αυτή αναμένεται από τους/τις εμψυχωτές/τριες να δημιουργήσουν διάλογο με τα παιδιά, ώστε μέσω των ερωταποκρίσεων και αξιοποιώντας τις απαντήσεις που θα παίρνουν, να έχει διευκρινιστεί για όλα τα παιδιά το βασικό γνωστικό πεδίο στο οποίο εντάσσεται το παιχνίδι, χωρίς όμως να γίνει διάλεξη. Το πεδίο αυτό περιλαμβάνει τις εξής πληροφορίες:

- τι είναι τα δικαιώματα
- τι είναι τα δικαιώματα του παιδιού και γιατί υπάρχουν (=η ανάγκη της προστασίας της παιδικής ηλικίας)
- τί είναι ο χάρτης των δικαιωμάτων του παιδιού, προϊόν διεθνούς συμφωνίας-ρόλος του ΟΗΕ

5. Ο/Η συντονιστής/στρια εξηγεί στα παιδιά ότι στη συνέχεια ο/η συνεργάτης/τριά του θα διαβάσει ή θα αφηγηθεί μια ιστορία με πρωταγωνιστή ένα παιδί που δεν απολαμβάνει των δικαιωμάτων που προβλέπει για την ηλικία του ο χάρτης του ΟΗΕ. Στη διάρκεια της αφήγησής, ζητείται από τα παιδιά να εντοπίσουν ποια δικαιώματα του πρωταγωνιστή παραβιάζονται με βάση τα άρθρα της σύμβασης που βρίσκονται

στο φάκελό τους (καρτέλες). Μόλις ολοκληρώνεται η αναζήτηση του συγκεκριμένου άρθρου, ο/η συντονιστής/στρια ζητά από τα παιδιά που βρήκαν στο φάκελό τους το αντίστοιχο σύμβολο-εικόνα να το φέρουν για να το κρεμάσουν στο δέντρο.

6. Στη συνέχεια ο/η αφηγητής/τρια διαβάζει στα παιδιά το πρώτο στιγμιότυπο της «ιστορίας του Σαφάρ» (βλ. αμέσως παρακάτω).

7. Όταν τελειώσει η αφήγηση του στιγμιότυπου, ο/η συντονιστής/στρια ζητά από τα παιδιά να σκεφτούν τί δικαιούται ο πρωταγωνιστής της ιστορίας αλλά δεν το έχει και τα καθοδηγεί να αναζητήσουν στις καρτέλες που βρίσκονται στο φάκελό τους ποιο/α δικαίωμα/τα έχουν παραβιασθεί. Εφόσον εντοπισθούν τα δικαιώματα, ο/η συντονιστής/στρια ζητά από όποιο/α παιδί/ά βρήκε στο φάκελό του το σύμβολο των δικαιωμάτων να το κρεμάσει στο δέντρο.

8 και εξής: Τα επόμενα βήματα εξελίσσονται με τον ίδιο όπως παραπάνω τρόπο. Δηλαδή η αφήγηση εναλλάσσεται με τον εντοπισμό των δικαιωμάτων που αντιστοιχούν στο κάθε στιγμιότυπο της «ιστορίας του Σαφάρ».

Προσοχή: Ο/Η εκπαιδευτικός που έχει αναλάβει το ρόλο του συντονιστή/στριας πρέπει να είναι σε θέση να «μεταφράζει» τις απαντήσεις που παίρνει από τα παιδιά στο διάλογο που κάνει μαζί τους σε όρους αντίστοιχους με τη διατύπωση των άρθρων που έχει επιλεγεί για το παιχνίδι και αποτυπωθεί στις καρτέλες (βλ. «Οργάνωση-προετοιμασία» παραπάνω), αποφεύγοντας με κάθε τρόπο τον διδακτισμό. Υπενθυμίζουμε ότι οι παιδαγωγικοί στόχοι του παιχνιδιού είναι η ανακάλυψη και η εφαρμογή των πληροφοριών από τα ίδια τα παιδιά και όχι η παρουσίαση-διάλεξη.

9. Όπως προαναφέρθηκε, το τέλος της ιστορίας αναμένεται να δώσουν τα παιδιά που συμμετέχουν, επομένως ο/η συντονιστής/στρια αξιοποιεί κατάλληλα τις απαντήσεις που ακούει ώστε να «κλείσει» την ιστορία. Για περισσότερες λεπτομέρειες και ενδεικτικές λύσεις βλ. το σενάριο του παιχνιδιού παρακάτω εδώ.

Σημείωση: Το σενάριο του παιχνιδιού στο επόμενο τεύχος.

νόστος

Υπηρεσίες κατά της ανεργίας Εξειδικευμένες υπηρεσίες για ομογενείς και μετανάστες

Η Εταιρεία Κοινωνικής και Πολιτιστικής Στήριξης «Νόστος» είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που δημιουργήθηκε το 1995 από την Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Ελλάδας και τοπικούς ποντιακούς συλλόγους με

στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Για το σκοπό αυτό αναπτύσσει δραστηριότητες κοινωνικού, πολιτιστικού και εκπαιδευτικού χαρα-

κτήρα, ιδιαίτερα μέσω της συμμετοχής του σε εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

Η Εταιρεία Κοινωνικής και Πολιτιστικής Στήριξης «ΝΟΣΤΟΣ» σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Βορειοηπει-

ρωτών «Ο Άγιος Κοσμάς» υλοποιεί το Σχέδιο Δράσης για την παροχή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών με τίτλο: «ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΓΓ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΤΤΙΚΗΣ»